

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده بهداشت
گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
طرح درس ترمی (Course Plan)

۱- اطلاعات عمومی

نام درس: مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	ترم تدریس: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
نوع و تعداد واحد: نظری ۲ واحد	فراگیران: دانشجویان ارشد آموزش بهداشت
مدرس: دکتر مهدی عبدالکریمی	محل تدریس: دانشکده بهداشت
زمان تدریس: یکشنبه ۱۴-۱۲	واحد پیشنیاز: ندارد

مقدمه: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت از راهبردهای مهم و محوری در هر نظام سلامت محسوب می شوند. آموزش بهداشت تلاش می کند از طریق پرورش مهارت ها و توانمند ساختن مردم به آنان در اتخاذ رفتار و سبک زندگی سالم و ارتقا دهنده ی سلامت یاری رساند و ارتقای سلامت در رویکردی چندبخشی شامل تدابیر و برنامه های محیطی، سیاسی، اقتصادی، و اجتماعی از جمله آموزش بهداشت، مردم را قادر سازد تا سلامت خود را در دست گیرند و آن را ارتقا بخشند. درس حاضر به عنوان مقدمات آموزش بهداشت و ارتقای سلامت محسوب می شود و طی آن به فلسفه، مفاهیم اساسی شامل سلامت، بیماری، تعیین کننده های سلامت، آموزش، رفتار، تعیین کننده های رفتار، اهداف، رویکردهای ارتقای سلامت، و... پرداخته می شود.

هدف کلی: درس حاضر، مقدمات آموزش بهداشت و ارتقای سلامت محسوب می شود؛ در این درس، بیشتر به معرفی حرفه ی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، مبانی نظری و فلسفی، مفاهیم و مباحث اساسی، کاربرد ها و عرصه های مداخله ی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در جامعه می پردازد

اهداف اختصاصی درس :

۱. سلامت را تعریف نماید
۲. ابعاد سلامت را توضیح دهد
۳. مفهوم بیماری را شرح دهد
۴. مفاهیم علیتی بیماری و علل رفتاری بروز بیماری ها را تحلیل نماید.
۵. عوامل تعیین کننده ی سلامت و سهم نسبی آن ها را تحلیل نماید.
۶. آشنایی با سطوح پیشگیری پیشگیری و اهمیت مداخلات رفتاری
۷. اصول و فلسفه آموزش بهداشت را توضیح دهد.
۸. تاریخچه بهداشت عمومی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را شرح دهد.
۹. مفاد اصلی کنفرانس های بین المللی ارتقای سلامت را مطالعه و به صورت مکتوب سازمان یافته گزارش نماید.

۱۰. مفاهیم آگاهی، نگرش، اعتقاد، رفتار، انگیزه، ادراک، باور، آموزش، یادگیری و آموزش بهداشت را توضیح دهید.
۱۱. مفاهیم ارتقای سلامت (مشارکت، اتحاد، توانمندسازی، مسئولیت پذیری) را توضیح دهید.
۱۲. رویکردهای ارتقای سلامت را به طور کامل تشریح و تحلیل کنید.
۱۳. اهداف و وظایف آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را بیان کنید.
۱۴. مبانی، اصول و استانداردهای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را بیان نماید.
۱۵. توانمندی های ضروری کارشناسان آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را شرح دهید.
۱۶. نقش کاربردی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در علوم بهداشتی را بیان نماید.

روش آموزش

- ✓ سخنرانی | پرسش و پاسخ و استفاده از وسایل کمک آموزشی اسلاید ، پاور پوینت
- ✓ بحث و تبادل نظر با دانشجویان، بارش افکار (Brain Storming)
- ✓ روش حل مساله و پرسش و پاسخ
- ✓ بحث گروهی
- ✓ استفاده از روش کلاس معکوس

روش ارزشیابی دانشجویان:

- ارزیابی در این درس هم به صورت تکوینی و هم به صورت تراکمی و آزمون نهایی خواهد بود.
- بخشی از ارزشیابی مرتبط با ارایه تکالیف و سمینارهای محوله به دانشجویان خواهد بود.
- تکالیف در سامانه نوید بارگزاری خواهد شد و د و از دانشجویان انتظار می رود در بحث و گفتگوهای ارایه شده مشارکت کند.
- سوالات آزمون پایان ترم، شامل سوالات تشریحی، چهار گزینه ای و جور کردنی خواهد بود.
- به منظور ارزشیابی آموخته های دانشجویان و همچنین بررسی مهارت های آنان با طرح سوالات تشریحی ، چهار گزینه ای و جای خالی ارزشیابی صورت می پذیرد.

- ✓ آزمون میان ترم ۲۵ درصد
- ✓ آزمون پایان ترم ۵۵ درصد
- ✓ حضور مرتب و فعال و ارایه ۲۰ درصد
- ✓ جمع کل ۱۰۰ درصد

منابع اصلی:

1. Cottrell RR., Girvan JT, Denise S, Caile S, McKenzie, J. Principles and Foundations of Health Promotion and Education. Pearson. Last edition.
2. Carl I. Fertman, Diane D. Allensworth, Health Promotion Programs: from Theory to Practice; USA: by the Society for Public Health Education, Last edition
3. WHO. Milestones in Health Promotion. World Health Organization 2009
4. 4. Jill M. Black . . . [et al.], Philosophical foundations of health education; USA: John Wiley & Sons. Last edition

✓ اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دکتر محسن صفاری و داوود شجاعی زاده

✓ آموزش بهداشت، دکتر فروغ شفیعی

✓ ارتقای سلامت دانش و رفتار جین کتس، ترجمه دکتر نسترن کشاورز محمدی و همکاران

برنامه زمان بندی جلسات آموزشی

شماره جلسه	موضوع جلسه	اهداف رفتاری : در پایان جلسه دانشجو باید قادر باشد	حیطه و سطح یادگیری	روش آموزش و مواد آموزشی	انتظارات از دانشجو
اول	معارفه، بیان انتظارات و طرح درس و ارزیابی اولیه مقدمه، تعریف سلامت و ابعاد آن	تعهد خود بر مطالعه درس و موارد ذکر شده در طرح درس را بیان کند. سلامت را تعریف نماید ابعاد سلامت را توضیح دهد تعاریف مرتبط با سلامت را مقایسه کند	عاطفی شناختی(درک)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ	شرکت فعال در بحث

دوم	آشنایی با مفهوم بهیمنگی پیوستار بهیمنگی – ناخوشی آشنایی با الگوهای سلامت	مفاهیم ناخوشی، بیماری و سلامت را مقایسه کند. الگوهای سلامت و کاربرد آنها را شرح دهد. پیوستار بهیمنگی و ناخوشی را شرح دهد	شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
سوم	آشنایی با روشهای تعیین وضعیت سلامت و تعیین کننده های سلامت	شاخصهای تعیین وضعیت سلامت را شرح دهد. عوامل تعیین کننده ی سلامت و سهم نسبی آن ها را تحلیل نماید مفهوم عرصه سلامت را شرح دهد.	شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت ، وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
چهارم	تعریف آموزش بهداشت و تاریخچه آموزش و ارتقا سلامت	تاریخچه بهداشت عمومی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را شرح دهد. تعریف جامع و کامل از آموزش بهداشت بیان نماید واژه های کلیدی بکاررفته در تعاریف مختلف را تشریح و تفسیر نما دهد.	شناختی(درک) شناختی(درک) شناختی(تجزیه و تحلیل)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
پنجم	شنایی با مبانی آموزش بهداشت آشنایی با فلسفه های آموزش بهداشت	اصول آموزش بهداشت را نام ببرد. مفهوم فلسفه و ضرورت داشتن فلسفه مشخص در آموزش بهداشت را شرح دهد فلسفه های غالب در آموزش بهداشت را شرح دهد فلسفه های غالب در آموزش	شناختی(درک) شناختی(درک) شناختی(تجزیه و تحلیل)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی

			بهداشت را با ذکر مثال مقایسه کند.		
ششم	آشنایی با مبانی آموزش و یادگیری آشنای با مفاهیم آگاهی و نگرش	مفاهیم ادراک، رفتار، آموزش، یادگیری و آموزش بهداشت را شرح دهد آگاهی (knowledge) و نقش آن در آموزش بهداشت شرح دهد. نگرش و نقش آن در آموزش بهداشت و تغییر رفتار را شرح دهد روشهای بررسی و تغییر نگرش در آموزش بهداشت را شرح دهد.	شناختی(درک) شناختی(کاربرد) شناختی(درک)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	شرکت در بحث
هفتم	آشنایی با رفتار بهداشتی	تعارف مرتبط با رفتار بهداشتی را شرح دهد. نقش انگیزه در تغییر رفتار را شرح دهد روشهای بررسی رفتار در آموزش بهداشت را شرح دهد	شناختی(درک) شناختی(کاربرد) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
هشتم	آشنایی با نقش و وظایف آموزشگران بهداشت و منابع اطلاعاتی مرتبط با آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	نقش و وظایف آموزشگران بهداشت را بطور کامل توضیح دهد هفت وظیفه آموزشگران بهداشت را بطور کامل توضیح دهد	شناختی(درک)	ارایه توسط دانشجو یان مبتنی بر تحقیق پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
نهم		آزمون میان ترم			

دهم	آشنایی با مفهوم ارتقای سلامت آشنایی با منشور اتاوا و مفاهیم آن	اصطلاحات کلیدی بکار رفته در تعریف ارتقای سلامت را توضیح دهد. منشور اتاوا و مفاهیم کلیدی آنرا شرح دهد. پیش شرط های ارتقای سلامت را نام ببرد. اقدامات کلیدی ارتقای سلامت را شرح دهد.	شناختی(درک) شناختی(کاربرد) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی شرکت در بحث
یازدهم	آشنایی با مفهوم نیازسنجی در برنامه های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	نیازسنجی را تعریف نماید. مفهوم نیاز و انواع آنرا نام ببرد. نقش و اهمیت نیاز سنجی در برنامه های ارتقای سلامت را شرح دهد.	حرکتی(انجام مستقل) شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	شرکت در بحث پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
دوازدهم	آشنایی با انواع روشهای نیازسنجی	الگوها و فنون نیازسنجی هدف محور، ایجاد توافق، کیفی، مسئله محور و...) را توضیح دهد. تکنیک دلفی و مراحل آنرا توضیح دهد.	شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	کلاس معکوس پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت، وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
سیزدهم	آشنایی با برنامه ریزی برای مداخلات ارتقای سلامت	تعاریف مرتبط با برنامه ریزی در ارتقای سلامت را شرح دهد. چهار چوب برنامه ریزی تاناهیل را شرح دهد. مراحل مدل برنامه ریزی اولس و سیمنت را تشریح کند.	شناختی(کاربرد) شناختی(کاربرد)	ارایه توسط دانشجو اسلاید پاور پوینت، وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی
چهاردهم	آشنایی با کنفرانس های بین المللی ارتقای سلامت	مفاد اصلی کنفرانس های بین المللی ارتقای سلامت را شرح دهد	شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	سخنرانی تعاملی و ارایه توسط دانشجو پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت،	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی

پانزدهم	آشنایی با مفاهیم نظریه و الگو و مبانی اخلاق حرفه ای در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	مفاهیم نظریه و الگو و تفاوت های آنها بیان نماید کاربرد آموزش بهداشت و اهمیت آن در علوم بهداشتی را تبیین نماید.	شناختی(درک شناختی(درک) شناختی(کاربرد)	ارایه توسط دانشجو حل مساله پرسش و پاسخ اسلاید پاور پوینت وایت برد	پاسخ به سوالات مطالعه و مرور مطالب قبلی شرکت در بحث
شانزدهم	جمع بندی نهایی	پاسخ به سوالات و ابهامات			

موفق باشید